

Masser af majs og biprodukter sænker foderplanens pris, sammen med rationaliseringer og egen foderfabrik

Den fynske jord er velegnet til majs, og som tidligere slagtesvineproducent med mulighed for at producere eget foder har den nuværende mælkeproducent mulighed for at finjustere foderrationen

Af Lone Vestergaard, LDM

Her fra kontrolrummet kan man styre computeren, der blander de enkelte foderblandinger, med nogle få klik på en mus.

Når man forlader motorvejen ved østsiden af Middelfart og kører nordøst over, befinder man sig i et bakket, træklædt landskab, hvor vejene er smalle, og hvor hækkene ofte kanter vejen. Man ser også mange stråtekte bindingsværkshuse og syrenhegn, der er fulde af blomster i maj. Man er med andre ord på Nordfyn, hvor Hårslev Vestergård putter sig i landskabet med sine 610 køer og 400 ha jord.

Godt team

Bedriften ejes af Arne Dahl i fællesskab med hustruen gennem 30 år, Berit. Arne Dahl er bestyrelsesmedlem i LDM og har været det i godt to år. Arbejdsdelingen er klar: fru tager sig af køerne og det, der hører med der, mens han selv tager sig af maskiner, mark og regnskab. Et samarbejde som de betegner som et godt team. Teamet suppleres af syv medarbejdere, hvoraf en er i marken og resten i stalden, og der suppleres med løs medhjælp i sæsonen.

Majsen fylder meget

Når godt 600 køer skal fodres med en ration til 11.000 kg mælk, skal der mange hektar med majs til for at dække behovet. I år er der sået 250 ha med majs, og der bruges flere forskellige sorter.

- Vi bruger altid flere sorter af sildige majs. Det er risikospredning, for de reagerer forskelligt, alt afhængigt af hvordan året er. Det er også derfor, vi skal prøve en ny dent-majs fra Pioneer i år. Den skulle kunne fodres op lige efter høst, da den ikke behøver ligge og ensilere i tre måneder først, da stivelsen skulle være fordøjelig med det samme, siger han.

Det er blandt andet fordi tre måneders ekstra opbevaringskapacitet til majs fylder meget, og skal der etableres ekstra silokapacitet, er det en væsentlig omkostning.

- Vi har også lidt græs. Det er ikke så meget, men de får lidt, siger Arne Dahl og fortæller, at han faktisk også har 2 vandingsmaskiner - de blev startet for

at vande noget sent udbragt gylle ned i hvede efter Mælkeproducentens besøg, og er der ellers primært for græsset, som er kommet ind i foderplanen de seneste år.

Den meget lyse fodring, der har været praktiseret, er gået ud over procenterne i mælken, og det forsøger man nu at råde bod på med et par FE græs i rationen.

Hjertemælk med robotter

Hårslev Vestergård er godkendt til at levere et-hjerte-mælk og non-GM mælk til Arlas mejeri i Slagelse, hvor det med al sandsynlighed bliver til yoghurt, koldskål og andre syrnedede produkter.

På et år leverer bedriften omkring 6 mio. kg mælk, så for en del år siden tog de beslutningen om, at køerne skulle malkes med robotter for at undgå nedslidning af både sig selv og deres medarbejdere. Derfor er det i dag 10 DeLaval robotter, der malker hver eneste dag.

Køerne er opstaldet på to forskellige adresser og malkes derfor også to steder.

Foderblanderi

Når man som Arne Dahl har været selvstændig landmand i 35 år, er der

Hos Arne Dahl indgår biprodukter som en integreret del af foderplanen, her er det mask.

Majs er en af bedriftens store afgrøder, og for at sprede risikoen, sås der altid flere forskellige sildige sorter. I år er dent-majsen også blandt de udvalgte sorter.

nogle ting, der er fulgt med. Det gælder blandt andet foderfabrikken, der i sin tid blev købt og blandede svinefoder til en gruppe landmænd, der arbejdede sammen. Han ejer stadig foderfabrikken, men de 15.000 tons svinefoder, der blev produceret, er udfaset i takt med svinene, og der laves i stedet kraftfoder til køerne. Blandeanlægget er computerstyret fra det lille kontrolrum, hvor det hele kan styres med en mus. Siloanlægget fungerer også som mobilmast for området, da siloernes højde gør, at signalet når fint over de omkringliggende bakker.

Økonomiske overvejelser

Da han overtog gården i 1988 som et led i generationsskiftet med forældrene, var besætningen på 40 køer og jordtilliggenheden på 43 ha. Der er siden tilkøbt flere ejendomme, og der er også bygget en ny kostald. Men den gode økonomi, der betød, at han kunne overtage forældrenes ejendom og straks tjene penge efter overtagelsen, den har han haft svært ved at genskabe, så han kan videregive det samme gode udgangspunkt til sine børn. For der er ikke tjent så mange penge, som det kostede at bygge kvægstalde og ensilagesiloer, som man forudsatte dengang, man planlagde at begynde på byggeriet, og det er lidt af en akilleshæl.

- Min bank har her i forbindelse med godkendelse af budgettet for 2020, hvor de havde et urealistisk mål for, hvor meget bedriften kan afdrage på gælden, gjort mig opmærksom på, at stalde er en belastning i forbindelse med ejendomshandler. De bliver ikke regnet for meget, og det vil være svært at realisere deres værdi. Der skal nok være købere til jorden og husene, men en stor mælkeproduktion, det er noget helt andet. Derfor er de yderst tilbageholdende

med at finansiere os. Deres vurdering af egenkapitalen er simpelt hen for lav, siger Arne Dahl.

Biogas og klima

Den fynske mælkeproducent prøver at se fremad og imødekomme forbrugernes ønsker og har derfor også lavet Arlas klima-tjek. Han har været medlem af Nordfyns Biogas i 5 år og leverer årligt 22.000 tons gylle og 2.000 tons dybstrøelse fra både kalvestald og opstartsholdet, der går på dybstrøelse efter kælvning.

Det er blevet sværere

- Det har været sjovt og positivt i mange år, men her på det seneste er det blevet sværere og sværere - nu er det nødvendigt at være blandt de 10-15 pct. bedste, og sådan har det været siden finanskrisen, siger han. Kontrasten til, at man på landbrugsskolen dengang fik at vide, at man nok skulle klare det, hvis man lå i den bedste halvdel, er slående. Han er efterhånden kommet til at tvivle kraftigt på, om rationalisering er vejen frem mod en bedre økonomi:

- Vi kan ikke klare os på bulk-markedet, vi skal lave specialprodukter. Vi skal have mere indtjening ud af det enkelte kilo mælk end både hollændere og tyskere for at få det til at hænge sammen, slår han fast.

Pres på - ellers sker der intet

- Det kommer til at ramme os alle, det her, og det er en af grundene til, at jeg meldte mig ind i LDM, siger han og peger på, at de frivillige produktionsreduktioner havde været så langt at foretrække.

- Hvis alle havde reduceret 3-5 pct. i stedet for passivt at vente på en ringere afregningspris, kunne man nok have undgået det prisdrop, der vil ramme alle, siger han.

Han understreger også, at det ikke kommer til at ske med den nuværende ledelse af Arla, det har man ladet skinne tydeligt igennem.

- Så hvis det skal ændres, skal der komme et massivt pres på de folkevalgte, ellers sker der ingenting. De savner at fortælle, hvad den egentlige grund er til, at vi har en alt for lav mælkepris. Jan Toft har ret i, at tidligere tiders fejltagelser jo ikke kan gøres om, men derfra og til at forsøge at skjule dem for andelshaverne med en masse røverhistorier, det er at nedgøre os, siger Arne Dahl.

- Der skal være bedre balance mellem udbud og efterspørgsel, og indtil den er der, vil afregningsprisen blive ved med at være presset. Det er "det", de blandt andet kan i svineproduktionen i Spanien og i de store svinekoncerner i USA, hvor produktion, forarbejdning og afsætning hænger sammen. Der bliver ikke produceret noget, som ikke kan afsættes til en omkostningsdækkende pris, men det, føler Arla ledelsen tydeligvis ikke, er deres ansvar. Når man så samtidig har garanteret en masse "mellemeuropæiske" og engelske mælkeproducenter samme pris som os, så er vi tæt på at være ude, hvor vi ikke kan bunde. Det må gerne her skinne igennem, at jeg i ovenstående ser hovedparten af prisgabet til FrieslandCampina og ikke tror meget på, at et pulvertårn i Promsfeld, og et Mejeri i Bahrain får Arlas pris op, hvor den bliver omkostningsdækkende for en dansk/svensk mælkeproducent, siger han. 🐄

Køerne er af blandet race, så der er både RDM og Holsteins i besætningen på Hårslev Vestergård, men det er Arnes kone, Berit, der står for arbejdet i stalden.

